

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdeburgi

VD16 W 3078

Sextvm Praeceptvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

vitia, excitata à Diabolo, animis hominum incensis in
iusta cupiditate. Ea Deus tolerat, ut puniantur utriusque
usque partis seclera. Istitis autem flammis iniustorum
odiorum, opponendum est dictum Christi: Discite à
me, quia mitis sum, & humilis corde. Est mitis, parcat
generi humano, lapsa in eternam damnationem, & fit
deprecator pro hominibus. Est humilis corde, abijcit se
infra omnes angelos & homines, ut homini reddatur
vita, & iustitia, amissa per peccatum.

SEXTVM PRAECEPTVM.

DEVS vult Legem & virtutes intelligi, ut scias
mus, qualis ipse sit, & ut in inuocatione eum discernamus
à malis naturis. Illustre verò discrimen facit Cas-
titas.

Castitatem valde postulare Deum, ostenditur du-
pliciter.

1. Quia horribiliter punit confusiones libidinum.
2. Quia Diaboli furenter impellunt homines ad
libidines, non quia uoluptas similis in illis sit, ut in car-
nali natura: Sed odio Dei, ut magis offendatur Deus,
& plures homines pereant.

Quæ est sententia 6. Præcepti

Munit fœdera coniugij, & prohibet omnes com-
mixtiones & contaminationes, extra hunc ordinem à
Deo institutum.

Quid est Castitas?

Est virtus, quæ vitat omnes commixtiones, &
effusiones

effusiones seminis, prohibitas Lege Dei, & est, vel in
vita cœlibe, casto, & sine incendijs libidinum vivere,
vel in coniugio seruare ordinem a Deo institutum.

**Quomodo igitur Deus vult coniungi,
marem & foeminam ?**

Regula tradita est in Paradiso: Erunt duo in
carnem vnâ, id est, inseparabiliter iuncti. Hæc in-
stituit coniugium, & prohibet vagas libidines.

Quid est Coniugium ?

Est legitima & indissolubis coniunctio, vni-
us maris & foemine, ordinata a Deo ad procreationem,
& ad vitandas libidines, vt agnoscamus Deum esse
mentem castam, & vt hoc modo colligatur Deo ex ge-
nere humano aeterna Ecclesia.

Enarratio definitionis.

Particula legitima excludit coniunctiones illicitas,
& prohibitas lege Dei. In Leuitico 18. capite ro-
citantur personæ, quas non licet coniungere.

**Quare nominantur istæ coniunctiones
incestæ consuetudines ?**

Vocabulum incestus est a nomine κέσος, quod
significat Cingulum nuptiale, cuius vsus erat in publi-
ca solennitate legitimarum nuptiarum, & cingebatur
eo Sponsa, quam simul Sponsus brachijs amplecteba-
tur. Iste ritus significat amorem ordinatum, & restric-
tum intra certas metas,

Fuit etiam perpetua consuetudo, non solum Eccles-
iæ, sed etiam antiquitatis Ethnicæ celebrare nuptias,
adhibita

Abhibita publica pompa, in qua Sponsa commendabatur sponso ad aram, sicut elegans dictum est Pythagoræ, quod citat Aristoteles:

Sponsa commendatur Sponsa ad aram, tanquam supplex.

Ergo Maritus debet esse beneficus & mitis erga suam coniugem, & non seuire in eam, sicut pietas & humanitas est parcere supplicibus.

Estq; in isto ritu imago Ecclesiæ, Et sic mysterium coniugalis fœderis enarratur à Paulo: Nam Ecclesia adducitur ad Christum, tanquam ad Sponsum, & ipse iacet prostratus ad aram, id est, coram aeterno Patre, & placat iram Patris. Legitimis ergo nuptijs opponuntur incestæ commixtiones, scilicet, quando coniunguntur personæ, quæ propter naturalem cognationem coniungi non debebant, & ubi non possunt seruari Leges, & ritus honesti coniugij.

Coniunctio indissolubilis vnius maris & foeminae, probatur ex dicto: Erunt duo in carnem vnam. Et ita dicit Christus: Quos Deus coniunxit, homo nõ separet.

Vbi dicitur de priore fine coniugij:

Crescite, & multiplicamini.

Quare Deus voluit propagationem generis humani, fieri ex duobus, mare & foeminae:

1. Quia voluit in hac vita esse Ecclesiam, & Ecclesiam colligi in quadam societate.

2. Ut esset in coniugio amor ordinatus, & verus, qualis est inter Sponsam & Sponsam.

3. Ut intelligeremus castitatem, & ista uirtute possimus Deum discernere à naturis immundis, Diabolis & hominibus.

4. Ut iste amor esset commonefactio, de amore in filio Dei, erga Ecclesiam.

Vbi dicitur de altero fine Coniugij:

Melius est nubere, quam vri: Et: Ad uitandam scortationem, quilibet habeat suam uxorem, & quis libet suum maritum.

Quæ est sententia Dicti in Genesi: Dixit Deus, non est bonum hominem esse solum &

Dixit, id est, arcana deliberatione ita sanxit, cum ipse sit mens casta, uelle in opere generationis, seruare certum ordinem, & se horribiliter irasci uagis libidinibus, & punire eas. Ergo sequitur, scelerate facere Pontifices, qui contra auctoritatem diuini decreti, damnant coniugia, & magna agmina animarum, per impium ecelibatam, miserunt in æternam damnationem.

Contra:

Paulus dicit: Bonum est homini, mulierem non tangere.

Ergo dictum Pauli pugnat cum Genesi.

Respondeo: Nego consequentiam, quia ambiguitas tollit

tas tollit pugnantiam, sunt enim diversi respectus. Nam Genesis loquitur de tota specie, id est, de toto genere humano. Ita decreuit Deus, propagatione hominum debere fieri, in isto ordine, à Deo sancito. Paulus autem non loquitur de tota specie: sed de paucis indiuiduis in Ecclesia, uidelicet de renatis aliquibus, qui sunt ornati singularibus donis, & possunt extra coniugium castè uiuere, sicut Iohannes Baptista, Paulus, & pauci alij.

Aliud: Bonum est homini mulierem non tangere.

Ergo coniugium est malum.

Respondeo: Nego consequentiam, quia pugnantia debent opponi, secundum differentias, non secundum genus, uel communia accidentia. Bonum est unum genus, quod comprehendit plures species, uidelicet, omnes res bonas à Deo conditas & concessas.

Aliud: In Euangelio, secundum Aegyptios scriptum est.

Tunc ueniet regnum Christi, quando cessabit opus mulieris.

Generatio est opus mulieris.

Ergo in nouo Testamento cessat generatio & coniugium.

Respondeo: Nego Minorem, Generatio non est opus mulieris: Sed Dei, quod in hac natura condidit Deus, & seruat usq; ad resurrectionem mortuorum. Sed opus mulieris, seu Eua, est ininitium peccati, &

R. 4. mortis.

mortis. In prædicatione autem Euangelij, cessant peccatum & mors æterna, in illis, qui fide accipiunt remissionem peccatorum.

Aut respondendum est.

Veniente regno Christi, post resurrectionem, cessaturam generationem, peccatum & mortem prorsus.

Aliud: In prima Ecclesia Viduæ fuerunt obligatæ votis ad vitam cœlibem.

Ergo vota cœlibatus, non sunt violanda.

Antecedens ostenditur ex loco Pauli, accusantis viduas, quod irridam fecerint primam fidem.

Respondeo: Nego consequentiam. Quia etsi concedamus fuisse vota, tamen est ingens dissimilitudo, inter illa vota, & vota monastica. Certè tunc nulla fuit obligatio ad impios cultus, etiamsi fuisset consuetudo faciendi vota, quod tamen non dicit Paulus. Horum verò recentium temporum vota Monastica sunt vincula, quæ cogunt homines peccare, quia obligant eos ad manifestos cultus idolorum, & ad impurum cœlibatum. Ergo manifestum est, Monasticas obligationes esse irritas, & anteponendum illis esse immutabile mandatum Dei, & necessario discedendum ex illis pollutis societatibus.

Secundo: Nego antecedens. Prima fides apud Paulum, non significat votum cœlibatus: Sed fidem Euangelicam, quam quidem dicit amitti salacitate, & spiritum sanctum illis peccatis excuti, sicut ostendunt verba in textu.

Recita

Recita dictum ex Genesi, de poena
Sodomorum.

Pluit Dominus ignem & Sulphur à Domino, su-
per Sodomam. Dominus, id est Filius Dei, ipse fuit mi-
nister & executor poenae super Sodomam, coniecit
ignem in tecta Sodomitarum. Et istis telis fuit arma-
tus à Domino, id est, ab aeterno Patre. Id dicitur in
his versibus.

Et quod mireris, fuit indignatio tanta,
Ut non sit famula poena peracta manu.
Iniecit tectis ardentia sulphura, praesens
Filius aeterno de genitore satius.

SEPTIMUM PRAECEPTUM.

I. Admonitio.

De fonte & fundamento huius
Praecepti.

LEX, Non furtum facies, sancit aequalitatem,
ne alteri quicquam eripias, vi, vel fraude, nec alter tibi
quicquam eripiat: sed quisque suum aequaliter teneat.

Ratio est:

Deus vult intelligi, iustitiam esse aequalem, ut
sciamus ipsum esse aequalem, & in ipso non esse πρῶτος
εὐπολιψίαρ.

LEX, non occides, sancit aequalitatem, ne tu al-
terius corpus violes, nec alius tuum: Sed aequaliter ser-
uentur omnia membra generis humani. Septimum